

Any XVI

Barcelona 12 Novembre de 1903

La capritxosa Manela,
encar que may s' ha grisat,
en tot temps li han agradat
lo Xerez y la mistela,
lo Xampany y 'l Priorat.

De dijous á dijous

No 'ns cal pas duptarne; 'l legislador al confeccionar la lley electoral, volgué en son ánima que l' emisió de 'l sufragi fos ben lliure y ensemps sincera; y sols en aquest supòsit tingué per llegitims els resultats de las votacions. Aixó es mes clar que l' aygua y fins fora tonto 'l sentar'ho, si las maulas y malas arts de cacichs y governants, no haguessin arribat á enterbolir'ho á copia de tupinadas, qu' han lograt fundar sistema electoral en aquesta terra, qu' ara com ara, fan servir certas y determinadas oposicions ja avants de tenirne 'l poder, no deixant al que n' es verament aymant de la lleya ta', cap mes recurs que 'l garrot ó be 'l ganivet per defensar' quant arrambantse'hi al dessobre pinxos de l' ofici, vulgan privarl'hi son dret. Perque esperar justicia després, costa molt; resultant impossib'e en qüestions polítiques, quan no 's te la payella ben agafada pe 'l mánech.

Després las xarxas de la lley tenen la malla tant espessa, que 'l peix que s' hi enganxa, ja no s' en pot escapar y sols els pescadors mes destres y els que tenen las sirgas ben agafadas, en poden treurer profit, sens que las retòricas hi valgan quant no hi valen las rahons mes fermas.

*
**

Trinxada l' Unió Republicana, rompuda la coalició de 'l partit ab la retirada dels federals, resu't n' es- quifidas las forsas republicanas, ans d' anar á la lluyta, mentrestant qu' els monárquichs - regionalistas prenen forta brivada per convencer votants primer á l' hora de la febre, y per embolicar'ho en son profit, quant no puguin mes, com ho saben fer; si l' ajuda dels federals qu' encara creuhen no 'ls ve á afavorir.

Aquests regionalistas son fermes y pocas-vergonyas per la lluyta mes valents qu' els antichs conservadors, que n' hi menos se 'n movian de casa per votar, y tenen l' organissació electoral mes complerta y ben feta qu' els altres, perque 's costa molts diners. Tots son gent d' upa; ditxosos ells.

*
**

Lo resultat de las eleccions municipals de 'l Diu- menje passat n' ha favorit, com n' era de pensar, als Republicans, en las mes importants ciutats de la monarquia Espanyola, ab tot y haber fallat l' Unió Republicana: á no ser aquesta falta d' enteniment que n' es característica de 'ls nostres politichs, y que ja l' any 73 va causar l' enderrocament de 'l régimen Republicá, s' en haurian endut els voirs de per tot arreu, que se 'ls tenen ben guanyats. Que ja es ben vist, qu' aquí 'l que mancan son homes sen- cers y coratjosos y n' hi sobran de bon «vivants.»

Aixó ha donat alas y n' ha fet tornar á creixer els Regionalistas que ja n' hi podían piular, tocats de «pauperisme» com els altres politichs y xorchs per' empresas profitosas que no 's gosan empendrer com deurían, per' senyalar son pas per la terra catalana

ab institucions fermes y ben fonamentadas que ja- may morissen.

Per ara, s' acontentarán remenant las cireras á la Casa gran, xuclantse els carmel-los mes dolsos ó re- partint'los entre 'ls companys de causa... y qui ha fet avuy farà demá.

*
**

Qui s' ha lluhit de valent, es lo ministre Senyor García Alix que ha anat de bigotis per terra ab son sistema de fer eleccions antich y ranci, de l' escola d' en Romero-Robledo, que n' es ja la marca mes desacreditada qu' es coneix. Per nosaltres molt millor que si ho lessin bé, qu' aixó 'ns dona mes rao encara y fa molt mes bons nostres principis.

*
**

Per acabar un dato eloqüentíssim: á Barcelona de 120,000 y passa d' electors, n' han anat á las urnas per votar uns 38,000 sobradament, entre Republicans y Regionalistas. La gran massa de 82,000 votants que s' han quedat en casa, sens pendrer' s la molestia ben petita d' emetre son vot, deuría perteneixer als partits governants en bona lògica y aquestos han dormit. ¡Aixís ho fan per apuntalar las sevas institu- cions!

Be qu' aixó no es pas veritat perque la gran massa es y será sempre dels indiferents. ¡Com que som á la terra de 'l tan se m' en donal

CALIXTE PI Y XARAU.

Felicitat

En busca d' ella, un dia vaig sortirne de casa, disposat á corre mon; dos anys vaig caminar de nit y dia sense trovarla en lloch.

Per fi, en lo meu camí se crehua un no'le molt rich y poderós;

—Digáume, bon senyor; vaig preguntarli: ¿lo ser felís estriba en tindre honors?

Aquet me va mirar y al cap d' un rato va contestarm' que nó.

No tiro mes avall y trovo á un sabi.

—¡Aquet será ditxós!; vaig dirme; y encarantmhi li pregunto:

¿Lo ser felís estriba en saber molt?

Que nó, també va dirme y va allunyarse.

—¡Potser no será enlloch!

me deya caminant; quan trovo á un héroe cubert son pit de creus y el cap de llor.

—¿Valent; lo ser felís es tindre glorias, y creus y distincions?

—No ho crega bon senyor; va contestarme.

¿Y donchs ahont es la ditxa en aquet mon?

—Jo os ho diré; un obrer va dir de prompte, que anava mal vestit y tot brutot:

¡La ditxa y benestar está entre 'ls pobres si poden treballant, guanyar bon sou!

Joseph Vilá ORTONOBES

LA VUYTADA

Aquet dijous, donchs, comenso
per volers contá un fet
ó qüento qu' encar' que 's conti
no es cap qüento, perque es cert.

Y com que jo també conto
que, un cop ja contat, després
hèu de contar que hi han qüentos
que son contats ab l' intent
de treure 'n la moraleja,
ó aplicá 'ls á reals fets
per' que serveixin de máxima
ó s' comparin moralment,
ab altres que molt afectin
á la So ietat en pes
ó á una nació tota entera,

per aixó sol vaig á fer
la relació d' una historia
de familia que va bé
pera que bon patró 'n prenguin
'ls espanyols tots: res més,

Per lo tant, no mes exordi
y are l' qüento comensém:

*
**

«Veusaquí que una vegada
en un país... com aquet
hi vivia una familia
de nobles antichs que un temps
vivian en la opulencia
y efecte del mal govern
ó administració molt péssima,
poch á poch aná perdent
tota las sevas riquesas
fins á viure molt justets,
pro trampejant y ab sablassos
á tots 'ls séus masovers,
ha arriuat fins avuy dia
sostenint á tort y á dret
encare tot aquell luxu
de quan tenia tants béns

Veusaquí que la familia
está composta —ho sé bé—
de la mare, vella y viuda,
y de tot un reguitzell

de fillas treballadoras,
totas, qui menos qui mes,
menos una molt gandula,
vanitosa, sens' cervell,
(tot volent lo cervell serne
de la casa, sense seny)
y es la filla més mimada
de la mare; per aixó es
que li ha donat tots 'ls gustos
y la fa aná á la *dernier*
sens' cuydarse d' ensenyarli
guanyarse la vida gens,
al rev's de sas germanas
que may están sens fer res.

Veusaquí que l' *trench* d' aquella
arruiná prest, molt prest:
'ls estalvis de sa mare,
fins arriuar al extrém
d' enmatllevar á las altrás
part del séu guany prou justet
pera 'ls seus gastos doméstichs,
tributs agens y demés,
á fi de sostindre 'l rango
d' ella que —per mal entés
de la tonta de sa mare —
simbolisava la, un temps,
noblesa de sa alta alcurnia
qu' era precís, un deber,
mantenirla als ulls de fora
de casa sempre igualment,
per no perdre 'l nom d' espléndida,
aristócrata y.. pleguém.

Y veusaquí que las altrás
germanas per un mateix
carinyo molt reprobable,
han de sostenir —es cert—
l' orgull vil de la més .. pobra
perque 'l treball no sab qu' es,
y ellas treballant per ... e la
no tenen may cap diner
á voltas ni per vestir-se,
ni per menjar frugalment.

Hi han mares que son madrastras;
germanas, que no ho son gens.»

*
**

Are ve l' aplicá 'l qüento
allá ahont vagi més be:

¿No 'os sembla que la tal mare
te cert parecut funest
ab una altra mare-patria
que tots, tots la coneixém?

¿No 'os sembla que la germana
s' assembla molt, donchs, també
ab una ciutat que 's porta
la gran vida no fent res?

¿No 'os sembla que 'l que li envian
sas germanas de lo seu
s' assembla á la millonada
que á la ciutat que indiquém
com á subvenció li votan
'ls amos de cert Govern?

Si notéu las tals semblansas,
estém d' acort, lectors méus,

*
**

De las eleccions passadas
no cal dirne pas res més,
sino que —dich— representan
del modo més evident
lo terrible cop de gracia
al caciquismo beneyt
que ha fet la mort (no de toro!)
sino de bou, bou masell
'l qual tenia la banya
ficada de remot temps
al forat de la política
y l' ha deixada d' arrel
clavada com una estaca
ben endins de la paret
del despreci enter del poble...
Requiesc t in pace. . ¡Amén!

PEPET DEL CARIL

TOTS SUSPIRÉM

Suspira dins la gabia 'l trist aucell
desitjant sa perduda llibertat;
suspira lo donzell enamorat
per l' ingrata que amor no sent ell;
suspira 'l cabo per ser general,
suspira 'l pobre per pogué ser rich,
suspira 'l qu' es cassant per ser amich
del qui ocupa en lo estat un lloch molt alt;
suspira 'l coix per pogué aná ben dret,
suspira per ser mestre l' aprenent,

suspira per sentirhi 'l que no bi sent,
suspira 'l geperut per ser ben fet.

Suspira la modista per portar
de la dama 'l vestit que n' está fent,
suspira el jugador que está perdent
per la sort que al contrari fa guanyar.

Suspira per ser noble 'l que no ho es,
suspira 'l mal actor per serho bó,
suspira lo pagés per ser senyó,
suspira aquell qu' es rich per serho més,
y per lo que no dich suspiro jo.

ESTORER DE LA RONDA

Las elecciones del meu poble

CANDIDATS

Lo noy Tonet. Venedor de monjetas
cuytas y violinista à ratos: ¿Monjetas
y violi? filarmònich segur.

Lo mestre d' estudi particular. Es un
home tan particular... que pocas vega-
das menja.

Lo relotjer Isidro Serrà.
Fa 'l tresillo ab lo mestre
mnyons, y molts cops ab
seva dona.

L' esparter Pau Estora. Un home
qu' estira molt la corda, pero es rai-
giós per' xò.

Lo carnicer Ramón Son. Se la corre
molt bé ab lo rector, y encare més ab
la majordona.

En Pep Llonza, fill del
Secretari. Sent lo noy regi-
dor, lo pare té la plassa ase-
gurada.

En Saiu; alega com à mèrit pera ser
arcalde, l' haber pastat mes que 'ls al-
tres. Es fonnèr.

Lo fabricant D. Joan Punzó. Abu-
rreix als treballadors... y ampara à las
travalladoras.

L'arcalde actual al tocar
las quatre. Encare que no
son cegos, los seus vehins
no 'l poden veure, porque
es republicà.

LA TOMASA
Equivoch

—Ascolta *mona* agraciada,
que no sé lo que m' has dat...
—*Mona?* ¡Busca sa parella!
Donchs, ja ho veu, s' ha equivocat.

BROMA PESADA

Hha personas, qu' están predestinadas á ser tota la seva vida, lo blanch de burlas de 'ls seus companys, y en la llista d' aqueixas pot anyadirshi al Sr. Benet que ha sofert moltíssimas, algunas d' ellas ab bastanta sombra; encaminadas tan sols á fer'lo rabiar una estona pro sens detriment de cap part del seu cos.

La principal desgracia del Sr. Benet es lo serne molt curt de vista, pro ab grau tin superlatiu, que sols basta dir, qu' una vegada per compte de ficar la clau al pany de la porta del carrer, la va endinsá dins la retranga d' una sumera qu' al sentir aquell obstacle dintre del seu cos, li ventá un raig de cosas que van enforadre un parell de costellas al pobre senyor Benet. Dit aixó, no es gens estrany que 'ls seus amichs aprcitantse de la flaca que tenia, li gastessin algunas bromas pera riure un rato.

*
**

Cada tarde 's reunian lo Sr. Benet y uns quants camaradas més en un cassino, y allí uns jugant y 'ls altres fent perá la xerrada, passavan distrets unas quantas horas. Lo nostre héroe perteneixia al grupet que s' entretenia á xarla de política, sentne un de 'ls que prenia part mes activa en los animats debats que se entaulavan, donantse lo cas, que sempre era éll qui prenia alguna enrabada y acabava per deixarlos jurant que ja no 'l sentirian enrahoná may mes de si 'n Villaverde vol aumentá 'ls presupostos, ó be de si 'n Silvela se la corta, desenganyat de la política, etc., etc.

Aqueixos juraments está clar que no passavan de la boca en fora, y al ensendemá tornava altra vegada á la mateixa. Un día que l' havian fet rabiá mes del regular, tractantlos á tots de beneyts los deixá plan-

tats y s' en aná ab l' altra camarilla qu' estavan jugant al truch en una sala.

S' assentá en una cadira prop dels jugadors y 's posá á contemplá 'l joch; pro sigui que anyorava l' ambient de controversia que ab los altres tenia, ó bè que tingués nyonya de vritat, lo cas va ser que s' adormi en la mateixa cadira igual qu' un roch.

A un dels seus companys al veurel adormit, li va venir á la imaginació una idea pera gastarli una broma; la comunicá als demés y tot seguit y ab mostrás de gran goig la posaren á la práctica.

Comensaren per tancá hermèticament las finestras y balcones de la sala ab lo motiu de que no entrés cap raig de sol, y després de feta aqueixa operació, s' assentaren altre volta al entorn de la taula per continuá 'l joch.

Una mitja horeta faria qu' estavan aixís, quan se despertá lo Senyor Benet.

Obri 'ls ulls, y al veure que no hi veyá, y que 'ls demés jugavan com si tal cosa, pega un crit esgarriós y plorant com un noy cridava ab congòixa:

— ¡Desgraciat de mí! ¡Corréu companys, per favor os suplico anéu desseguit á buscá 'l metje, puig estich cego!

Aqueixos reventats de riure van seguir la broma, y com si res hagués pasat se sentian las sevas veus: ¡Truch! ¡Es meva aqueixa jugada!

Allavors lo Sr. Benet ja no duptá qu' estava cego y abatut, obrint uns ulls igual que dos focos elèctrics, se deixá caure desmayat y sanglotant, sobre l' entarimat.

Al veure 'ls bromistas que la cosa anava de serio y la broma 's feya pesada, van obrir els finestrons y altre colp la riallera llum omplená de claror la sala.

Lo Sr. Benet al ferirli la vista aquella sobtada claror, compregué qu' havia sigut una broma; 'ls perdoná pro may més en la seva vida va tornar ab la camarilla, y desde alashoras que sempre va ell tot sol, que era lo mellor que podia fer.

R. HOMEDES MUNDO.

EPÍGRAMAS

—Ja que veig que avuy no dinas
beute aquets dos ous Vicents
Son frescos ..

—Ab aixó ments
—Si los han fet las gallinas
ara fa molts poch moments.

—Per xo mateix no hi atinas:
encare han de ser calents.

—Que tens aquí o l'ull Jaumot?
Un mussol mala negada!
Si prompte te 'l vols curar
jo sé una bona pomada.

—Si, ahont es aquest remey...
—Te 'l podran vendre á cal Frare,
ab lo mateix, farà un any
s' hi curá 'l mussol del pare.

—Ja trevalla ta muller?
—Si senyor, gracias á Déu
—Me n' alegro Bartomeu

Y... ahont si 's pot sapiguer
—A n' el carrer de Sant Pere

—¿En algun establiment?
—Just en el número cent
ara fa de cos-turera.

—Digam Pepet, tu que á Fransa
has estat aprop de un any:

Quan ne fan pagar de entrada
en un teatro un xich grant?

—Al estil dels de Romea
la entrada sol ser de franch.

—Digas donchs que 'ls empressaris
molt poch negoci hi farán.

Lo gorrista Pep Felin
diu que sols de gorras viu
Per xo quan lo veu en Paco
te d' amagarse 'l tabaco.

J. CATALÁ Y CARBONELL

¿SENTS?...

Pastoreta, pastoreta
la dels cabells rossos d' or,
la dels ulls blaus com lo cel,
la del cosset molt bufó,
no sents com per l' espessura
festiu canta 'l rossinyol
omplint l' espay de armonia
ab ses refileys de amor?

Donchs si sents aixó nineta,
si acás, nena, sents aixó,
jo, que també ho sento 't juro...
que ni l' un ni l' altre es sort.

ESTORER DE LA RONDA

¡UNA FONTADA!

Uns bons y honrats menestrals
van determinar un dia
una broma que 's faria
fora ciutat y ab pochhs rals.

Deya lo senyo Agustí
(cap de casa y de la broma,
que ell al camp ja es un altre home
perque hi disfruta á desdi.

¡Está armat ja el cap de casa!
donchs apa—Aném de gatzara
á la—Font de la Etzevara!—(1)

¡Ves qui 'ls empeta la basa!

Forman la colla una pila,
primer lo senyo Agustí,
la seva dona, un cosí
d' ella molt de la *barrila*.

Las noyas, gran y petita
(dívuyt y quinze anys á penas)
y un nen, que als nirvis y venas
sembla durhi *dinamita*.

Un gosset que 's diu Layal,
la que 'ls renta la bugada
(y els fa mols cops de criada)
y un seu fill gran y animal.

—¡Quina broma que farem!...

(tot caminant pensan tots)

—¡Au caminen tabalots
si nó may hi arribarem!...

—¡Papa jo ja veig la Font!
(diu la gran que 's diu Pepeta.)

—Donchs seyém una miqueta
de suho, vatua 'l mon!...

—Antes de beure aygua freda
desassuhemse una mica.

¡renya al gos! ¡per tot se fica
aquest Layal quant s' engresca!

—¡Noy enteniment! ¡Cuydado!
no correu que ja fa sol

¡encabat suhareu molt,
després diheu si m' enfado!

¡be Rita, vinam aquí!...

¡diu renyant á la petita
que ha caygut, y que 's diu Rita,
cremat lo senyo Agustí.)

—¡Veus lo corre d' aquest modo?
¡pro nena, com t' has posat!

¡lo vestit tot estriprat!

—M' ho ha fet en Cuasimodo
lo fill de la bugadera.

—Lo meu fill!—diu la criada
¡no t' ha fet res cap vegada

grandíssima trapacera!
lo fill meu, si es incapás...

—¡Renyi al Cuasimodo papa,
que 'ns alsa quant 'ns atrapa
las faldillas pel detrás!...

—Tú, mocós, desvergonyit
¡perqué 'ls alsas las faldillas?

—Per... veurels las pantorrillas...

—Neu dient que 's mama 'l dit
lo vostre noy, Marieta.

¡pro y la dona y son cosí?
fa molt que no 'ls veig per' qui;
veslos á busca Pepeta...

—Buscan l'henya—¡Ah, m' agrada
donchs feu foch, y un bon caliu

y farem lo que s' en diu,
¡una bona costellada!

Riteta, ¿sabs qué pots fé?
ves á buscar alls.—¡Ahont?

—A la casa de la Font,
¡y que 't deixin un moriè!

per l' all y oli soch l' amo;
á mi no se 'm nega may,

¿que avuy som molts' ¡Aixó ray!
¡veureu l' oli que derramo!

Prepareu forsa caliu
y poseuhi las graellas

ben cobertas de costellas,
ab sal, ¡apa feu l' ull viu!

¿Qu no vé aquell ab la dona? ..
¡Ah ja 'ls veig vatua-nada!...

Au vinga la costellada,
y després un xich de *nona*

que l' allioli ensopeix.

—Bè y donchs ¿qui fará l' arrós?

—Ton cosí diu... ¡Ay cap gros
sempre serás lo mateix,

sort que jo l' ajudaré
ja pots dormir descansat;

tu, y els noys, ¿ahont s' han ficat?

—Son á jaure allá al pallé.

Prepara per fer l' arrós
un olla de aygua calenta,
la bugadera pacienta

(que menja mes que un llop gros.)

La mestressa y son cosí
matan la viram, rient

depressa que es son intent
quan dormi 'l senyo Agustí

torná al bosch per fer la *siesta*,
que hi han vist un *jas* ja fet,

no crech pas que hi tinguin fret!
puig fa un caló que empesta!

Tot está en santa quietut
sols se sent la bugadera
que te en plomar gran fal-lera..
y en beure un vinet cla aixut.

De cop se senten xisclets,
¡tothom se desperta á l' hora!
—son al pallé.. —allí á la vora,
—allá 'hont dormen els bailets
—Qui es que crida—La Riteta
—Que tens nena...—Papa... re..
Jo hi somniat un... no se que
que m' ha fet sanch... —¡Ah bojeta!
no 'ns has dat poch d' *incomodo*
ab tos crits y tonterias
y .. ascoltám ¿ab qui dormías?
—¡Al costat d' en Cuasimodo!

Resultat del *esvalot*
que l' arrós sortí fumat,
salat, p cant y covat.
y el fástich cundí per tot.

Que el cosí (que era un tronera)
portá á la gran cap al bosch
á ensenyarli aquell *jas* tosch.

no se de quina manera!

Y el pobre senyo Agustí
diu, cansat de badá tant.

que no l' arreplegarán
may mes á fer festa allí.

Lo cosí de la mestressa
casi á mirarla no gosa,

aquesta está rabiosa
y á la petita mou fressa.

En Cuassimodo y la gran
caminan molt ensopits,

¡sembla que están peneditos
d' haverse divertit tant!

Lo nen plora —*que te son*—

La bugadera fa *mut*,
perque aquell vinet cla-aixut
fa perdre de vista al mon.

Lo Layal calla y camina,
cansat de ta t saltá y corra

de lladrar y armá campra
á tota bestia canina.

Y ab la vergonya á la cara
murmuran tots escamats:

—¡Recordéms dels disbarats
de la Font de la Etzevara.

Q. COPLAS

(1) L' autor no 's refereix á la del ca-
rrer de l' Escorial sino á un altra coneguda
ab aquest nom.

Prim de fé y de pantorrillas
 el caciquismo ja plega...
 ¡que may me... uga tornes

Aquet xaifech l' amohina
 al senyó Garcia Alix
 perque massa l' hi demostra
 la voluntat del país.

LICEO

Pera dissapte pròxim està anunciada la inauguració de la temporada d'hivern ab la gran companyia d'òpera italiana de *primissimo cartello*, quin elenco es lo següent:

MESTRES DIRECTORS Y CONCERTADORS: Srs. Mascheroni, Bossa, Goula Fité y Lamothe.

SOPRANOS DRAMÁTICAS: Sras. Berlendi y Giudice.

« LLEUGERA: Sra. Aleksandrowich.

« LIRICAS: Sras. Bardi y Michalska.

CONTRALTS: Sras. Dahlander, Fabbri y Mazzuchelli.

TENORS: Srs. Angioletti, Bonci, Dianni, Mariacher, Vignas é Iribarne.

BARÍTONOS: Srs. Blanchart, De la Torre y Tessari.

BAIXOS: Srs. De Grazia y Torres de Luna.

DIRECTOR D' ESCENA: Sr. Ragni.

MESTRES COREÓGRAFOS: Sr. Benincasa y Sra. Pamiás.

PRIMERA BATLLARINA: Srta. Ferraris.

Lo repertori que s' anuncia es de lo mes escullit en totas las escolas, prometent ademés l' intelligent empresari Sr. Bernis los estrenos de *La dannazione di Faust*, llegenda lírica dramática de Berlioz; *Acté*, òpera de Manen; *Louise*, òpera de Charpentier y que ha sigut lo gran èxit del teatro Nacional de la Òpera Còmica de Paris.

Ademés se procurarà la *Lorenza*, òpera de Mascheroni y que ha valgut un triomf a son autor; en tots quants teatros s' ha cantat.

La òpera de inauguració serà *Lohengrin*, en la que hi debutarán las Sras. Giudice y Dahlander y los Srs Vignas, De la Torre y Torres de Luna, no havent sigut possible debutar ab *La dannazione di Faust*, a causa de no estar llesta de maquinaria y qual estreno tindrà lloch la setmana pròxima.

PRINCIPAL

S' ha obert abono pera tres úniques funcions que en los dias 16, 17 y 18 del corrent donará l' eminent actor francés Coquelin (*ainé*) ab sa companyia, posant en escena tres de las millors obras de son repertori, figuranthi entre e las *Cyrano de Bergerac* y *Thermidor*.

Ab fonament creyém que las tres funcions ditas, serán tres aconteixements.

ROMEÀ

Ha continuat imperant lo famós *Tenorio* ab tótas las sevas parts corresponents y pera la setmana entrant s' anuncia una comedia en 4 actes titulada *Els vmsuts*, original del conegut escriptor D. Sebastiá Gomila.

NOVETATS

L' aixerit Frégoli ja ha tornat a veurer'ns y a fé que 'l públich li ha ben correspost, omplint lo teatro cada nit que 's presenta artista tan genial.

L' art den Frégoli viurá tan com ell perque 'l porta al seu dessobre; com dihém aquí, es un peix que 's porta l' oli.

Ab sa vis cómica y fina gracia, no hi ha ab ell obras dolentas. Son bonas totas; las vellas y las novas; mes, es tal sa potencia cómica, que may l' auditori d' aquest artista s'ha parat en lo mérit artístich y literari de las pessas que representa. Las fá 'n Frégoli, donchs ja n' hi ha prou; á riurer, á picar de mans, á passar un bon vespre... y may n' ha sortit enganyat, sent de notar qu' ha desfilat tot Barcelona pel devant de 'n Frégoli, cada cop qu' ha vingut á Barcelona, com estém segurs que no quedarà ara ni una rata sense anar á Novetats per veurel.

La "virtualitat" artística d' en Frégoli arriba tant enllá, es tan subgestiva, que no sols ell s' obra pas a-nant al devant com ferm guerriller, sino qu' obra camí pe 'ls seus imitadors y li fan honrós reclam.

TIVOLI (Circo Equestre)

Monsieur Noblett ab las transformacions que fa ab llestesa, s' ha fet l' héroe de la casa. Es aquesta lley de treball, tant agradós pe 'l públich, que omplena dos teatros diariament per gaudirse'n.

Els debuts son tan amatents, que ni menos ens queda lloch per' atrapals y darne compte de l' una á l' altre setmana, y tots son ben notables.

Després de lo rus Ottenacaff tirador de carabina y de la bella Juanita, ve lo clown Pol qu' escarneix ab la boca tota mena de bestiar y diferents instruments musicals ab molt bona sombra, resultant un número plácit per l' auditori.

Los Revells, sempre tan graciosos, foren aplaudits en son benefici, como ho son cada vespre 'ls Moris y Theodoro, sobre tot quan fant l' escena «L' amor d' els Rusinyols» qu' es una bona pensada, com tot lo que fan aquest parell de gats.

Miss Hannah y James, fan ab los peus lo que molts no podríam pas fer ab las mans y darrerament els germans Agosti, gimnastas d' una forsa en-semps que d' una lleugeresa portentosa. Lo «obivari» de saltadors pe 'l acabament y lo tonto Alexandre, agradant sempre, molts cops fan xisclar las donas del galliner.

Y l' empresa encara amenassa ab mes debuts.

UN COMICH RETIRAT

Els teus ulls

SONET

Brillants... y plens son els teus ulls, Maria;
y mes d' un cop en nits de lluna clara
quan jo y tu festejém, hi he vist la cara
serena dels estels que hi resplandia!

Aixó... observats de nit; vistos de dia
y en moments en que 'l sol sos raigs hi encara,
mirallantsi sorprés... fins s' hi repara
un pur raig de bondat qu' ell allí 's cria.

La gracia ab quina el cor mes m' enamoras,
no ho duptis pas jamay, dona encisera;
surt del fons dels teus ulls, negres com moras;

Es... quan, de petons fent la llaminera,
ab ells un bes y un altre bes m' imploras,
ab mirada incitant que 'm desespera!

ANTOLI B. RIBOT

Recorrs d' eleccions

—Cent en vol de papeletas?
—Un centenar, cabalment,
perque 'm prestan grans servicis
à n' allí 'l número 100

Jo al de casa, si m' enfado,
hasta li arribo á pegar,
y en cambi ell te el seu vot,
y á mi no 'm deixan votar.

—¡Vosté es mon somni de rosas!
¡Vosté es mon tipo idéal!
—¡Fugí!... ¡Vés qu' en faig d' un home
que n' sois es concejall!

—Todo el día aquí plantado,
haga fret ó haga calor...
¡A lo menos, de las urnas
saliese yo rechidor!

Ha sigut separat de son càrrech de Director de la Escola naval del Ferrol lo senyor Mera.

Dita disposició obeeix á haverse practicat pe 'ls alumnos d' aquella Escola una *novatada* en la persona d' un alumno de nou ingrés, anomenat Figueroa.

Aquestas *novatadas*, venen á ser lo que en los presiris s' anomena *drets de manta*, ó bé 'l que acaba de ingressar paga el beure per sos nous companys ó es víctima de un sens fi d' impertinencias, que molts cops lo deixan en estat de passar á la *enfermeria*.

Per lo que s' refereix á las *brometas* de que son objecte 'ls alumnos qu' entran á las Escolas navals, ja recordaran nostres llegidors que no fa molts mesos, va mori en una de ellas un jove, gracias á la *novatada* que li jugaren los demés alumnos de la escola.

Y com que lo que pot obtenir una disculpa en los pre-ri- ris per la falta de educació dels reclosos, no pot tenirla entre 'ls qu' han rebut estudis, trovém molt justa la sepa- ració del esmentat Director de la Escola Naval del Ferrol per sa falta de vigilancia, com just trovariam lo càstich que fos imposat als alumnos que s' divertissin ab aquets actés de salvatjisme anomenats *novatadas*.

A Burgos un xicot de 15 anys ha matat á un altre jove de la seva edat, pera robarli 15 pessetas.

¡Y las escuelas continúan desatesas!

Avants que en la educació dels nostres fills, pensém en la manera de que sigan rics, no importa el medi.

Y per aixó 'ns surten uns joves tan *aventatjats*.

Los Srs. Vincenti, Vega Seoane y Barroso han presentat una esmena demanant que s' exceptuin de la ley del descans dominical los espectacles públichs.

Sembla que 'ls diputats de la *crosta de baix* s' hi oposaran, porque no respón á la *neuleria* de son esperit religiós.

Lo fixar un dia determinat pera tothom pera descansar de las fadigas del treball, es de lo mes ridicul que pot concebirse.

Si no se exceptuan los expectac'es teatrals de la ley del descans dominical, resultarà que 'ls jorna'ers que única- ment poden assistir al teatre 'ls diumenges, se veuran impossibilitats d' assistir á unas funcions que contribuhei- xin á sa cultura.

Y com que no es just que 'ls cómichs no tingan setmanal- ment un dia de descans podria destinarsels un a tre dia á dit objecte, y com que Deu no es fácil que s' fixi en aquets detalls de las humanas criaturas, continuaria impavít en la seva gloria

¡Y tutto contenti!

Lo *terrible* Garcia Alix, pera desprestigiar als republi- cans digué en lo Congrès que en un mitin republicá li ro- baren lo relotje á un espectador.

¡Y qué n' es de viu 'l Sr. Garcia Alix! Si volia significar

que hi ha lladres entre 'ls republicans, va tallarse, porque 'l lladre del mitin també podia ser algún *socio* de la seva comunió política.

Afortunadament, lo Sr. Salmerón va pararli 'ls peus dihentli que segons lo criteri del *terrible* Garcia, quan s' efectui un robo en las iglesias, també s' haurá de dir que 'l lladre es un *fidel*.

¡Tóquila don Nicolau! ¡Vosté va demostrar raciocinar ab lo cap y no ab los peus com lo *terrible* Garcia!

En la última sessió celebrada pe 'l nostre Ajuntament don Odón de Buen va presentar una proposició encamina- da á que s' reduheixi á cent lo número de guardias muni- cipals armats, destinantse 'ls restants á un Cos de policia urbana que persegueixi las infraccions municipals.

Es vritat qu' es molt reduhit lo número de cent muni- cipals armats pera una ciutat de tanta extensió com la nes- tra, pero com ja es sabut qu' aquets servidors del Municipi, salvo honrosas excepcions, quan no están en brassos de Morfeo están en brassos d' alguna *maritornes*, creyém que la Ciutat no perdria gran cosa de portarse á la realitat la proposició del Sr. de Buen.

Y si 'ls municipals destinats á policia urbana descubrian alguna infracció, per pocas que fossin, tot aixó hi guanya- rian las arcas municipals, que, desgraciadament, gosan d' una *espantosa soledad*.

Altra volta Barcelona está d' enhorabona.

Altra volta Barcelona ha fet valer los seus drets electo- rals, lluytánt esntra la reacció y 'l caciquisme.

Los resultats no han pogut ser mes satisfactoris: pera 'l càrrech de concejal han sigut elegits 18 republicans, ha- vent obtingut sols set plassas los catalanistas, malgrat la gran suma de diner y d' activitat que dedicaren al triomf de sa causa.

Lo nou Ajuntament, donchs, constará de 29 republicans, 17 catalanistas y 4 fusionistas.

Ara sols falta, que desde Madrit no vulguin posar en ri- dicul á cap mes personalitat, donantli de R. O. la vara d' arcalde.

Ara es ocasió de que 'ls mateixos regidors nomenin l' ar- calde de Barcelona, única manera de que aquet puga tenir majoria dintre del Consistori, porque no es de creure que desatenguin á la persona per ells designada.

Si s' fa així, á no duptar será republicá l' arcalde de Bar- celona, y haventhi en l' Ajuntament una majoria republi- cana ben unida y una minoria catalanista ben granada, será hora de fer quelcom positiu en bé de la Ciutat.

¡Així sig !

Després d' haver disposat molts governadors que no s' insertessin los reclams de la Loteria d' Hamburg que feya molts anys venian publicantse en los periódichs, s' anun- cia ara la Loteria Húngara, que no volém pecar de mali- ciosos, pero 'ns se ubla que no ofereix las garantias nece- ssarias.

S' anuncia en primer lloch, que en aquesta Loteria pera cada dos bitllets hi ha un premi, lo qual no es veritat, puig cada bitllet juga en sis series diferents y ab preu diferent de lo que resulta que certament son sis bitllets y no un de sol, y que, per lo tant, correspon un premi per cada dotze bitllets.

Pero aixó fora lo de menos; lo qu' es verdaderament es-

camador es qu' en las cinch primeras series ó sorteitjos es su nament petit lo número de premis, fentse la carregada en l' últim sorteig en que 's reparteixen passo de 33 mil premis.

Calculi 'l lector qu' al acabarse 'l quint sorteig la Casa de Banca que té a son cárrech la Loteria Húngara ha obtingut ja, pagats premis, un benefici de 15 millons y pico de pessetas, de las que n' ha de deduhir, no obstant, los gastos d' impressió, correus, etc.

¿Y preguntém ara nosaltres? ¿Tota vegada que 'ls pedidos de billets s' han de fer directament a la Casa de Banca, si aquesta diu que s'han acabat los bitllets, qui s'emportará 'ls premis del últim sorteig, que podria ser que fos 'l esqué pera agafar jugadors? ¿Y qui 's quedaria 'ls 15 millons esmentats si no arriba a efectuarse l' últim sorteig?

Calculin aixó 'ls llegidors, y considerin avants d' invertir una sola pesseta en la Loteria Húngara que 'l méjor de los dados es no jugarlos.

*

En Moret va ensenyar lo camí, fent atendre la famosa reclamació del yanki Mora. y ja tenim un' altra reclamació en porta, que deixa petita a la primera.

La reclamació feta pe 'ls descendents d' un tal Laporte, que fou armador del corsari francès *Reparador* importa 5 millons y pico de pesos, mes la torna d' interessos desde l' any 1809, que fa pujar lo compte fins a uns vint millons de pesos.

Y sens dupte aquesta reclamació será atesa com la d' en Mora.

Mentres esperém qu' algun descendent del rey Wamba, posém per cas, nos surti ab un' altra reclamació.

Aquestas reclamacions portan generalment, un gran untament de molias, y per aixó son atesas.

*

Nos ocupém en aquesta mateixa secció d' un jove de 15 anys que va matar a un company seu, pera r' barli 15 pessetas.

Mes tart nos hem enterat de que un noy de 10 anys va matar a Valencia a un home, perque aquét 's va proposar castigar al noy que l' estava inquietant.

Un periódich conservador atribuheix aquest últim fet a la falta de fé religiosa del jovent d' avuy en día.

Pero, véis lo que son las cosas, lo noy de 10 anys tan aprofitat, era alumno de las Escuelas Pias de Valencia.

*

Pera diumenge a las 11 de 'l matí, la Societat Catalana de quintetos, dirigida pe 'l mestre en Robert Goberna, avisa 'l tercer concert ab l' audició de pessas e ásics de 'ls méjors mestres, qu' encara no 'ns ha fet sentir orquesta tan primorosa.

Com lo programa es llépel p' els bons *gourmets* n' es de esperar que 'n sia nombrosa la concurrencia qu' aprofiti l' ocasió de fruir música bona y ben executada. Aixís se clavan arrels, mestre,.. aixís.

Pensament

Avuy he fullejat una revista,
hont he vist ab uns números molt grans,
la cantitat de blat que va culir-se
en totas parts de mon l' istiu passat.

Y al llegir una suma tan crecuda
d' hectólitos, ¡sabeu lo que he pensat!
Qu' es un crim que ab tant pa com Deu nos dona
hi hagi encare en lo mon qui mor de fam

EMILI REIMBAU PLANAS

CORRESPONDENCIA

V. Caldés; A mirá. Me trovará a la Redacció qualsevol dimecres de 2 a 3 de la tarde.—Reimbau Planas; Gracias.—Ll. Saborit; Va fer tart.—R. S.; Vosté, també.—Rampells; Publicarém los epigramas que 'ns agrdin.—Isidro Vendrell; Aceptat.—Ll. Obrac; Ja 'l tinch senyalat lo *rala* a que 's refereix. Altres senyors també m' han avisat.—Baldomero Bonet; Va quedar servit.—Alemany Sirlat; Va fer tart.—Perocato y Bas; Respecte a las sevas «intimas» ja va'g contestarli en una correspondencia anterior.

No serveix, per diferentas rahons lo que 'ns envian los colaboradores: L. S. P., Gorga Gallofré, C. T. C., Mont Trankil, Campins y Serra, Freixanet y Llongueras, Cranch de la Costa, y A. de Vilafranca.

Publiquém gustosos la següen preciositat que 'ns envia 'l nostre afamat colaborador, Nemesi Girabau.

ESTIRABOTS

Un banch de crédito Don Miquel fundá,
y als pobras accionistas va estafá,
y oireu que diu ara Don Miquel
que las bonas acciones fan aná al Sel.

NEMESIO GIRABAU

LITOGRAFIA BARCELONESA
SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Zalonnaris

PERA APUNTACIONS DEL

— SORTEIG DE NADAL

Magníficament litografiats a dugas tintas

Los de 100 fullas a 80 céntims

,, ,, 50 ,, a 50 ,,

Vendas al per Major y Menor

LITOGRAFIA BARCELONESA
6, Carrer de Sant Ramón, 6, BARCELONA

Lo sol de la república

— Deu, aquet sol enlluhernal!
¡Qu' en som de bestias tots tres!
Nos creyam pescar quelcom,
pero es inútil... ¡res! res!